6. JOSEFINA FERRÁNDIZ CASARES

(Alacant-l'Alacantí, 17 d'octubre de 1909 – Alacant-l'Alacantí, 10 de setembre de 1999)

Alumna de matrícula d'honor, mestra apassionada i impulsora de la renovació pedagògica. Creà la revista Pensamiento escolar, gestionada completament per l'alumnat, on aborda els drets socials i polítics de les dones. Fou impulsora de la tècnica de la impremta Freinet a l'escola durant l'etapa republicana.

7. EMPAR GRANELL I TORMOS

(Borriana-la Plana Baixa, 31 d'octubre de 1945 – Ontinyent-la Vall d'Albaida, 7 de maig de 2010)

Fou una mestra i destacada activista en defensa de l'ensenyament laic, públic i en valencià al nostre país. Va ser fundadora de la Federació Escola Valenciana (FEV) i membre de la seua Junta Directiva. Durant els anys d'exercici destacà per la seua activa implicació en els moviments de renovació pedagògica.

8. EMPAR NAVARRO GINER

(València-l'Horta 27 de novembre de 1900 – València-l'Horta, 24 de desembre 1986)

Mestra defensora de la cultura i l'ús del valencià a les escoles, va promoure una escola vital, arrelada al medi cultural i natural, i renovadora. Feminista i lluitadora, va ser presidenta de l'Associació de Mestres Valencians. Va ser sancionada per la dictadura franquista i no va poder exercir de mestra fins a l'any 1963.

9. ENRIQUETA AGUT AMER

(Castelló de la Plana-la Plana Alta, 16 de setembre de 1912 – Mèxic, 22 de juny de 1998)

Dona compromesa amb el canvi polític i social de la República. El seu origen marcà la seua estima per la llengua i els costums del País Valencià. Com a estudianta de Magisteri, participà de forma destacada en les Missions Pedagògiques. Feminista i dona d'esquerres convençuda, es va veure obligada a exiliar-se a Mèxic en instaurar-se la dictadura franquista.

9 788494 247859

© 2020, Enric Ramiro Roca

ISBN 978-84-942478-5-9

- Dipòsit legal V 1680-2020
- Dibuixos de Marta Contel Miranzo
- Disseny i impressió Grupvisual
-Material revisat pel Servei de Terminologia Lingüística de la Universitat Jaume I de Castelló

Patrocina:

Escola Valenciana - Federació d'Associacions per la Llengua

escola valenciana FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS PER LA LLENGUA

Amb la col·laboració de la **Conselleria d'Educació, Cultura i Esport**

SEMPRE TEUA
La teua llengua

9 MESTRES VALENCIANES COMPROMESES

9 MESTRES VALENCIANES COMPROMESES

Quin és l'objectiu?

Amb aquest joc màgic volem que conegues nou mestres que han sigut capdavanteres en molts àmbits del seu treball docent i, especialment en l'ensenyament en valencià i la renovació pedagògica.

Totes comparteixen la seu valentia i la seua estima cap a la llengua, en major o menor mesura, i la millora per l'educació, tot i que la història les ha fet invisibles.

Possiblement tu has tingut també alguna mestra com elles i algun dia li donaràs la importància que mereix, per això, quan més prompte ho faces, millor.

L'elecció de les nou mestres ha sigut molt complicada, afortunadament, perquè han sigut moltes les propostes de les distintes coordinadores que formen part de la Federació d'Escola Valenciana, a les quals estem molt agraïts. Al final ha predominat la distribució geogràfica i cronològica, i hem prioritzat aquelles mestres que ens han deixat. Esperem que altres jocs puguen donar a conéixer moltes més mestres compromeses amb la docència i la nostra llengua.

Com es juga?

El joc consta de tres cartolines que tenen imatges de mestres per davant i per darrere. Tu ensenyes les de davant perquè una persona, dues, o tres, pensen en una mestra. Després, les baralles i les endevines. Bàsicament, es pot jugar de dues maneres:

a)Si jugues amb una persona:

Ensenya les tres cartolines a una persona i li dius que en seleccione una de les tres. Una vegada ho ha fet, ha de pensar mentalment en una de les mestres, sense dir res. Aleshores, tu agafes les tres cartolines, els dones la volta dissimuladament i les baralles. A continuació, mostres una a una les cartolines i preguntes si veu la mestra que havia pensat. I quan et contesta, li l'endevines.

b)Si jugues amb dues o tres persones:

Ensenya cada cartolina a una persona diferent i li dius que pense mentalment en una de les mestres, sense dir res. Aleshores, tu agafes les dues o tres cartolines, els dones la volta dissimuladament i les baralles. A continuació, mostres una a una les cartolines a cada persona i preguntes si veu la mestra que havia pensat. I quan et conteste, li l'endevines.

On està el secret?

Fixa't en la part superior dreta de la fitxa. El trencadís té unes peces negres. Aquestes te'n diran l'ordre. Ha de col·locar primer la que té una, després la que en té dues i, per últim, la que en té tres. De la part de darrere no te'n preocupes. Els altres no han de saber res d'això, ni tu comentar-ho, perquè ací està el secret. Així, la cara de la cartolina que té una peça negra indica que és la primera, la que en té dues, la segona, i la que en té tres, la tercera. Ordena-les.

Has de tindre molt en compte a qui li ensenyes cada cartolina. Si has ensenyat a una persona la cartolina que té una peça negra del trencadís, quan li dones la volta a les tres cartolines i ella assenyale la cartolina on ha vist la mestra, serà la primera de l'esquerra. Si li has ensenyat a una persona la cartolina que té dues peces negres del trencadís, quan li dones la volta a les tres cartolines i ella assenyale la cartolina on ha vist la mestra, serà la segona de l'esquerra, és a dir, la imatge que està al mig. I si li has ensenyat a una persona la cartolina que té tres peces negres del trencadís, quan li dones la volta a les tres cartolines i ella assenyale la cartolina on ha vist la mestra, serà la tercera de l'esquerra, o siga l'última.

Agraïments

Hem d'agrair a moltes persones la seua ajuda, però especialment a Carmen Agulló, veritable base de dades de la memòria col·lectiva, així com a Marta Contel, que ha deixat constància d'uns magnífics dibuixos. Igualment, volem mostrar el nostre agraïment a Rafael Sebastià i Emilia Tonda de la Universitat d'Alacant; a Aránzazu Guerola, de la Fundació General de la Universitat de València: a Casimira Laguan i Mercedes Guijarro, de l'Arxiu General de la Universitat d'Alacant; a Lledó Paris, de l'Arxiu de la Universitat Jaume I de Castelló per facilitar-nos dades; a Maria Viu, Sandra Capsir, Rosa Roig i Manola Roig pels seus llibres sobre valencianes il·lustres; i a Alfred Ramos, Ferran Zurriaga, Pau Díaz, José Antonio Antón, M. Ángeles Herrero, Vicent Ibiza, Joan B. Boïls, Jordi Navarro, Carmel Ferragud, Estanislao Giner, Xosé Manuel Souto, Vicent Romans i Toni Viscarro, que ens han facilitat dades i imatges que ens faltaven o ens les han confirmades. I a tota la Comissió d'Educació de la FEV que hem estat més d'un any treballant, donant idees i col·laborant en tot allò que ha sigut necessari, així com a la Junta d'Escola Valenciana que ha fet possible l'edició d'aquest joc.

1. CARME MIQUEL I DIEGO

(la Nucia-Marina Baixa, 14 d'abril de 1944 – València-l'Horta, 18 de juny de 2019)

Mestra i escriptora molt compromesa amb l'ensenyament en valencià, vinculada amb el moviment Freinet i impulsora d'entitats cíviques com la Federació Escola Valenciana. Membre de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. Autora de diversos llibres en valencià.

2. CARMEN VALERO GIMENO

(Silla-l'Horta sud, 23 de març de 1893 - Silla-l'Horta sud, 19 de setembre de 1962)

Mestra d'escola, intel·lectual, feminista i sindicalista. Entre les cinc titulacions que va obtindré destaca la llicenciatura en Ciències Químiques. Amb tot, va optar per la branca pedagògica. Va reivindicar una educació integradora i innovadora mitjançant les tècniques Freinet.

3. MARIA IBARS I IBARS

(València-l'Horta, 29 de febrer de 1892 – València - l'Horta, 9 de gener de 1965)

Fou una escriptora i mestra valenciana que va viure la infància i adolescència a Dénia, d'on és filla adoptiva. Treballà molt en favor del valencià a través de Lo Rat Penat. La seua obra, escrita en valencià, compta amb nombrosos llibres de poesia i novel·les.

4. ELÀDIA BOÏLS TUZÓN

(la Vall d'Uixó-la Plana Baixa, 20 de setembre de 1943 – València-l'Horta, 30 de setembre de 2015)

Als anys 70 del segle XX entrà en contacte amb l'MRP Rosa Sensat, i fou membre destacada del Moviment Freinet. Posteriorment formà part del grup Gea-Clío. Militant cristiana i feminista, va dedicar tota la seua vida a l'escola pública en infantil, primària i secundària.

5. ANNA ROS I MIRAGALL

(Xeraco-la Safor, 12 de setembre de 1954 - Xeraco-la Safor, 11 de setembre de 1997)

Mestra, escriptora, sindicalista i feminista. Representa la figura d'una intel·lectual i activista solidària, compromesa amb la justícia social i el seu país durant tota la seua vida.